
Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Luksemburgu

PRAKTYCZNY PORADNIK DLA POLAKÓW W LUKSEMBURGU

LUKSEMBURG, CZERWIEC 2017 R.

SPIS TREŚCI

1.	Informacje ogólne o Luksemburgu	4
2.	Prawo pobytowe	5
2.1.	Pobyt do 3 miesięcy	5
2.2.	Pobyt powyżej trzech miesięcy	5
2.3.	Pobyt powyżej 5 lat	6
3.	Praca w Luksemburgu	7
3.1.	Sposoby poszukiwania pracy w Luksemburgu	7
3.2.	Staże - procedura regulująca postępowanie wobec obywateli polskich	9
3.3.	Prowadzenie własnej działalności gospodarczej w Luksemburgu	10
3.4.	Praca sezonowa	12
4.	Warunki pracy w Luksemburgu	12
4.1.	Umowa o pracę	12
4.2.	Czas pracy	12
4.3.	Urlop wypoczynkowy	13
4.4.	Wynagrodzenie za pracę	14
4.5.	Wypadek w pracy oraz w drodze z/do pracy	15
4.6.	Zwolnienie lekarskie	16
4.6.1.	Kogo i kiedy informujemy o otrzymaniu zwolnienia lekarskiego?	16
4.6.2.	Wynagrodzenie podczas zwolnienia lekarskiego	16
5.	Podatki	17
5.1.	Podatek dochodowy od osób fizycznych	17
5.2.	Podatek VAT	19
5.3.	Inne podatki i opłaty lokalne	19
6.	Służba zdrowia	20
7.	Zabezpieczenie społeczne	21
7.1.	Emerytura	21
7.2.	Świadczenia	22
7.2.1.	Świadczenia z tytułu choroby	22
7.2.2.	Świadczenia / zasiłki	23
7.2.3.	Świadczenia z tytułu macierzyństwa	23
7.2.4.	Renta z tytułu niezdolności do pracy	23
7.2.5.	Świadczenia rodzinne	25
7.2.6.	Świadczenia rodzinne w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego	26

8.	Przepisy celne	27
9.	Samochód w Luksemburgu	28
9.1.	Rejestracja pojazdu.....	28
9.2.	Prawo jazdy.....	28
10.	Przydatne linki	28

Uwaga:

Niniejsze opracowanie jest jedynie materiałem informacyjnym i nie ma mocy prawnej. Ambasada RP w Luksemburgu nie ponosi odpowiedzialności za skutki decyzji i działań podjętych na podstawie zawartych w nim informacji. Moc wiążącą posiadają jedynie luksemburskie przepisy w języku francuskim, niemieckim bądź luksemburskim.

1. INFORMACJE OGÓLNE O LUKSEMBURGU

Wielkie Księstwo Luksemburga to państwo położone w Europie Zachodniej. Graniczy z Francją od południa, Niemcami od wschodu i z Belgią od zachodu i północy. Państwo członkowskie Unii Europejskiej oraz NATO.

Jest to kraj o najwyższym dochodzie na jednego mieszkańca spośród wszystkich krajów UE, a zarazem jedno z najmniejszych państw w UE. Przeważającą część powierzchni Luksemburga stanowią tereny pagórkowate pokryte lasami. Do najważniejszych sektorów luksemburskiej gospodarki w 2015 r. należały: przemysł (28,4 %), handel hurtowy i detaliczny, transport, usługi związane z zakwaterowaniem i usługi gastronomiczne (16,6 %) oraz działalność związana z administracją publiczną, obronnością, edukacją, ochroną zdrowia i pracą społeczną (15,6 %).

Główne rynki eksportowe dla luksemburskiej gospodarki to Niemcy, Francja i Belgia, a w przypadku importu – Belgia, Niemcy i Chiny.

Stolica: Luksemburg

Powierzchnia: 2 586 km²

Ludność państwa: 590 667 (2017 r.)

Liczba zameldowanych obywateli polskich: 4 304 (styczeń 2017)

Odsetek ludności UE: 0,1 % (2015 r.)

Stopa bezrobocia: 6% (marzec 2017)

Języki urzędowe: luksemburski, francuski, niemiecki

Ustrój polityczny: monarchia konstytucyjna

Ceny wynajmu nieruchomości są wysokie i różnią się znacząco między samym miastem Luksemburgiem a mniejszymi miasteczkami. Oczywiście najdroższa jest stolica, a nieruchomości w miastach odległych o 20 km mogą być nawet dwu, trzykrotnie tańsze.

Powszechnie święta narodowe i dni wolne od pracy

1 stycznia (Nowy Rok)

1 maja (Święto Pracy)

23 czerwca (urodziny Wielkiego Księcia)

15 sierpnia (Wniebowstąpienie NMP)

1 listopada (Wszystkich Świętych) 25 25 grudnia (Boże Narodzenie)

26 grudnia (Drugi Dzień Świąt)

Telefony alarmowe i informacyjne

Pogotowie ratunkowe –112

Policja – 113

Straż pożarna – 112

2. PRAWO POBYTOWE

2.1. Pobyt do 3 miesięcy

Na terenie Wielkiego Księstwa Luksemburga można przebywać bez przeprowadzania formalności meldunkowych przez 3 miesiące (tzw. pobyt turystyczny lub okres na poszukiwanie pracy).

Dokumentem podróży uprawniającym do wjazdu i pobytu (niezależnie od jego celu) na terytorium Luksemburga do 90 dni jest ważny paszport bądź dowód osobisty. Przed wyjazdem należy się upewnić, czy dokument jest w wystarczająco dobrym stanie i pozwala na stwierdzenie tożsamości.

2.2. Pobyt powyżej trzech miesięcy

Pobyt dłuższy niż 3 miesiące wiąże się ze spełnieniem jednego z poniższych warunków. Należy:

- być pracownikiem zatrudnionym na umowę o pracę lub prowadzić własną działalność gospodarczą;
- być studentem studiującym na terenie Wielkiego Księstwa Luksemburga, mającym ubezpieczenie zdrowotne;
- dysponować wystarczającymi środkami pieniężnymi na utrzymanie się w Wielkim Księstwie Luksemburga i mieć ubezpieczenie zdrowotne.

Każdy obywatel UE może zostać pozbawiony prawa pobytu czasowego w pierwszych pięciu latach, jeżeli nie spełni wyżej wymienionych warunków lub jeżeli stanie się zbyt dużym obciążeniem dla pomocy socjalnej.

Każda osoba, która przyjeżdża do Luksemburga w celu podjęcia pracy jest zobowiązana w ciągu 8 dni od wjazdu na terytorium Wielkiego Księstwa do zarejestrowania swojej obecności w urzędzie gminy odpowiedniej dla miejsca pobytu oraz przedłożenia poniższych dokumentów w celu rozpoczęcia procedury meldunkowej:

- polski ważny dokument tożsamości (dowód osobisty lub paszport),
- formularz wielojęzyczny odpisu polskiego aktu urodzenia,
- formularz wielojęzyczny odpisu polskiego aktu małżeństwa (ze wzmianką o ewentualnym rozwodzie czy zgonie małżonka).

oraz dokumenty wymagane w poszczególnych kategoriach:

Pracownik zatrudniony na umowę o pracę:

- umowa o pracę lub zaświadczenie od pracodawcy

Prowadzący własną działalność gospodarczą:

- dokument poświadczający pozwolenie na zarejestrowanie działalności gospodarczej w Wielkim Księstwie wystawiane przez Ministerstwo Gospodarki (informacje o uzyskaniu dokumentu: <http://www.guichet.public.lu/entreprises/r/creation-developpement/autorisation-etablissement/autorisation-honorabilite/autorisation-etablissement/>)
- zgodę na wykonywanie zawodu (np. dla rehabilitantów, lekarzy, etc)
- fakultatywnie umowa na dostarczanie usług

Studenci:

- dokument potwierdzający zapis do uznanej oficjalnie szkoły,
- dokument poświadczający posiadanie wystarczających środków na utrzymanie. W niektórych przypadkach oświadczenie słowne jest również akceptowane.

Osoby dysponujące wystarczającymi środkami pieniężnymi:

- dokument potwierdzający posiadanie wystarczających środków;
- ubezpieczenie zdrowotne (luksemburskiej ubezpieczalni zdrowotnej lub zarejestrowanej na terenie innego Państwa UE).

2.3. Pobyt powyżej 5 lat

Po 5 latach nieprzerwanego i uregulowanego pobytu na terytorium Wielkiego Księstwa Luksemburga można wystąpić o kartę pobytu stałego na jego terytorium.

Pobyt nie jest uznawany za przerwany gdy:

- nieobecność na terenie Luksemburga nie wyniosła więcej niż w sumie 6 miesięcy w okresie 5 lat;
- nieobecność przekroczyła okres 6 miesięcy, ale wiązała się ze służbą wojskową;
- nieobecność przekroczyła okres 6 miesięcy, ale wiązała się z pobytem poza granicami Luksemburga w związku z poważną chorobą, porodem, pobieraniem nauki, oddelegowaniem do pracy w innym kraju UE lub kraju trzecim.

Karta pobytu stałego jest wydawana na czas nieograniczony, jednak może zostać cofnięta w związku z ciągłą nieobecnością jej posiadacza na terenie Wielkiego Księstwa Luksemburga w okresie przekraczającym 2 lata.

3. PRACA W LUKSEMBURGU

Od 1 listopada 2007 r. zniesiony został obowiązek uzyskania przez obywateli Polski i innych 7 krajów UE pozwolenia na pracę na terenie Wielkiego Księstwa Luksemburga. Oznacza to, że obywatele polscy mogą zatrudniać się w Luksemburgu na takich samych warunkach jak obywatele pozostałych krajów UE. Wszyscy obywatele UE i inne osoby korzystające ze wspólnotowego prawa do swobodnego przemieszczania się, mają prawo do wjazdu na terytorium kraju i do pozostania tam na okres do trzech miesięcy w celu znalezienia pracy, jeżeli posiadają ważny dowód osobisty lub paszport.

Osoba zamierzająca starać się o zatrudnienie w Luksemburgu powinna zdawać sobie sprawę ze specyfiki tego kraju. Ze względu na mały obszar i niewielką liczbę obywateli (576 249. mieszkańców) rynek pracy w Luksemburgu jest dość ograniczony. Liczba zatrudnionych na terenie Luksemburga w 2016 r. wynosiła 422 165 pracowników, z czego blisko 42% (179 071) stanowili pracownicy transgraniczni - mieszkańcy pobliskich miejscowości w Niemczech, Francji i Belgii, którzy codziennie dojeżdżają do pracy w Luksemburgu. Stopa bezrobocia wynosi 6%.

Warunki pracy są atrakcyjne, firmy mogą więc wymagać stosunkowo wysokich kwalifikacji. Luksemburg jest krajem bardzo stabilnym i praworządnym. Mimo to należy zwracać uwagę na konieczność podpisywania umowy o pracę z pracodawcą jeszcze przed podjęciem zatrudnienia. Rozpoczęcie pracy bez posiadania umowy o pracę, umowy o świadczeniu usług stanowi o nielegalności zatrudnienia.

Bardzo istotne jest dokładne zapoznanie się z zapisami umowy o pracę oraz zrozumienie tekstu. W Luksemburgu obowiązują 3 języki urzędowe: luksemburski, francuski i niemiecki. Oznacza to, że pracownik ma prawo domagać się umowy o pracę w jednym z tych trzech języków. Niektóre firmy, zwłaszcza koncerny i instytucje finansowe o charakterze międzynarodowym stosują również umowy o pracę w języku angielskim.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami umowa o pracę przygotowywana jest w dwóch identycznych egzemplarzach, z czego 1 egzemplarz podpisanej umowy otrzymuje pracownik.

3.1. Sposoby poszukiwania pracy w Luksemburgu:

Agencja ADEM (*L'Agence pour le développement de l'emploi*) udziela informacji dotyczących rynku pracy, obowiązujących przepisów i wymogów dotyczących kwalifikacji zawodowych. Prowadzi również największą w kraju bazę ofert pracy oraz bazę danych o poszukujących pracy. Wiele informacji dotyczących możliwości zatrudnienia w Luksemburgu znajduje się w serwisie internetowym ADEM: www.adem.lu/. Nie trzeba się rejestrować, aby zapoznać się z wykazem wolnych miejsc i uzyskać wszelkie inne informacje. Główna siedziba ADEM znajduje się pod adresem 10, rue Bender, L-1229 Luxembourg-Gare.

Poszukując pracy, można także korzystać z bazy danych ofert pracy EURES, umieszczonej na stronach Europejskich Służb Zatrudnienia (www.eures.europa.eu) lub kontaktując się bezpośrednio z doradcą EURES, w Polsce lub w Luksemburgu. Polscy doradcy EURES umiejscowieni są w wojewódzkich urzędach pracy, a ich listę można znaleźć na stronie polskiego Serwisu EURES – www.praca.gov.pl/eures (menu: doradcy EURES. Na tej samej stronie można też odnaleźć dane teleadresowe do luksemburskich doradców EURES. W Luksemburgu doradcy EURES są pracownikami urzędów pracy, organizacji pracodawców, członkami związków zawodowych i innych organizacji działających na rzecz zatrudnienia. Osoby poszukujące pracy na terenie EU/EOG mogą też zostawić swoje dane w bazie CV EURES. Zarejestrowani w niej pracodawcy mogą przeszukiwać bazę pod kątem swoich wymagań i kontaktować się bezpośrednio z wybranymi kandydatami.

Poprzez rejestrację w agencji pracy tymczasowej- można zarejestrować się osobiście w samej agencji lub korespondencyjnie i dostarczyć CV, zdjęcie i kserokopię dowodu osobistego. Adresy głównych luksemburskich agencji pracy tymczasowej można znaleźć na ULEDI (*Union des Entreprises Luxembourgeoise de travail Intérimaire*): www.uledi.lu/nosmissions.php.

Korzystając z usług i ofert pracy prezentowanych przez agencje pośrednictwa pracy za granicą, należy zawsze sprawdzić, czy dana jednostka znajduje się na liście licencjonowanych agencji, tj. takich, które posiadają upoważnienie Ministra do wysyłania obywateli polskich do pracy za granicą. Spis licencjonowanych polskich agencji pośrednictwa pracy za granicą znajduje się na stronie www.praca.gov.pl (menu: pośrednictwo pracy) lub w wojewódzkich urzędach pracy. Luksemburskie agencje, prowadzące legalne rekrutacje na terenie Polski, muszą posiadać oddział na terenie naszego kraju. Należy pamiętać, że legalnie działający pośrednik nie może brać pieniędzy od przyszłych pracowników, ponieważ dostaje wynagrodzenie od pracodawcy za przeprowadzoną rekrutację. Ponadto agencja ma obowiązek zawarcia z osobą kierowaną do pracy umowy cywilno-prawnej, w której dokładnie zdefiniowany jest:

- pracodawca zagraniczny,
- okres, na jaki zawarta jest umowa,
- rodzaj i warunki pracy,
- przysługujące świadczenia socjalne,
- zasady i warunki ubezpieczenia,
- obowiązki i uprawnienia osoby kierowanej do pracy oraz pracodawcy,

Oferty pracy dostępne są również w serwisach:

www.monster.lu

www.jobsearch.lu

www.jobs.lu

oraz prasie codziennej - dzienniki *Wort*, *Le Quotidien* i *La Voix* (weekendowe wydania tych gazet zawierają obszerne dodatki z ogłoszeniami o pracy).

3.2. Staże - procedura regulująca postępowanie wobec obywateli polskich

Ułatwienia w zakresie czasowego zatrudnienia dotyczą również zatrudniania osób młodych, chcących podnosić kwalifikacje zawodowe. Sprawę tę reguluje umowa między Polską a Luksemburgiem w sprawie zatrudnienia stażystów z 1996 r. Umowa między rządem RP a rządem Wielkiego Księstwa Luksemburskiego w sprawie zatrudnienia stażystów – sporządzona 29.10.1996 r. (nieratyfikowana, nie weszła w życie).

Jako stażysta za granicą zatrudniona może być osoba, która:

- posiada udokumentowane wykształcenie zawodowe lub ukończyła szkolenie zawodowe wymagane do wykonywanej pracy,
- ma ukończone 18 lat i nie przekroczyła 30 lat.

Stażyci zatrudniani są na okres 12 miesięcy z możliwością przedłużenia o 6 miesięcy. Limit stażystów dla każdej ze stron: 30 osób w roku kalendarzowym.

Wniosek o pośredniczenie w organizacji stażu w Wielkim Księstwie Luksemburga powinien zostać złożony przez kandydata w 3 egzemplarzach w swoim Wojewódzkim Urzędzie Pracy bądź jego filii, Do wniosku kandydat dołącza poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię paszportu, poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię dokumentu ukończenia szkolenia zawodowego (wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język francuski, angielski lub niemiecki), życiorys w jednym z trzech uzgodnionych języków. Wniosek powinien być wypełniony czytelnie, wielkimi literami w jednym z trzech uzgodnionych języków. Wojewódzki Urząd Pracy przekazuje wniosek wraz z załącznikami do Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki i Pracy. W tym departamencie sprawdza się czy kandydat spełnia warunki przyjęcia na staż zgodnie z umową. Następnie dyrektor lub osoba upoważniona przez dyrektora opieczętowanie, podpisuje i przesyła wniosek do Administracji Zatrudnienia w Luksemburgu. Jeśli kandydat znalazł już miejsce stażu w Luksemburgu, do wniosku powinny być dołączone dwa egzemplarze umowy o pracę. Po otrzymaniu dokumentów, Administracja Zatrudnienia sprawdza, czy warunki przyjęcia na staż są spełnione, podpisuje formularz i odsyła dwa egzemplarze do Departamentu Rynku Pracy w Warszawie, który z kolei przekazuje jeden, egzemplarz kandydatowi. Kandydaci będą mogli być przyjęci na staż tylko wówczas, gdy pracodawcy pragnący ich zatrudnić zobowiążą się do ich wynagradzania zgodnie ze stawkami przewidzianymi w przepisach i układach zbiorowych. Kandydaci, którzy nie mają ustalonego miejsca stażu w Wielkim Księstwie podlegają tej samej procedurze. W takim przypadku, Administracja Zatrudnienia zobowiązuje się, w miarę możliwości, znaleźć miejsce stażu. Po jego znalezieniu Administracja Zatrudnienia wzywa pracodawcę aby sporządził umowę o pracę, którą odsyła do Departamentu Rynku Pracy w Warszawie. Kandydat jest zobowiązany zgłosić swoje przybycie do Luksemburga w ciągu 48 godzin do wydziału policji ds. cudzoziemców lub do administracji gminnej w miejscu zamieszkania. Stażysta może rozpocząć pracę tylko wówczas, gdy wypełniona została powyższa procedura. Uzyskaniem zezwolenia na pracę zajmuje się pracodawca.

3.3. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej w Luksemburgu

Przedsiębiorcy rozpoczynający jednoosobową działalność gospodarczą w Wielkim Księstwie Luksemburga mają do wyboru zarejestrowanie firmy jako **przedsiębiorstwa indywidualnego** lub **jednoosobowej spółki z o.o.** Do założenia przedsiębiorstwa w formie spółki z o.o. niezbędny jest akt założycielski oraz kapitał założycielski w wysokości minimalnej: 12.394,68 euro. Do tej formy przedsiębiorstwa konieczna jest również obowiązkowa rezerwa prawna oraz odpowiedzialność finansowa do wysokości kapitału założycielskiego. Działalność ta jest ponadto objęta obowiązkiem publikacji w rejestrze handlowym: bilansu, rachunku strat i zysków oraz raportu działalności.

Procedury związane z rejestracją jednoosobowej działalności gospodarczej w Luksemburgu różnią się w zależności od rodzaju podejmowanej gospodarczej i uzależnione są od tzw. kategorii zawodów. Wyróżnia się trzy kategorie zawodów:

- rzemieślnicze (m.in. przedsiębiorca budowlany, elektryk, murarz);
- wolne zawody (m.in. architekt, architekt wnętrz);
- handlowe (m.in. agent nieruchomości).

Wymogi związane z uznaniem kwalifikacji zawodowych pozwalającym na podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej są różne w poszczególnych grupach. Architekta obejmuje obowiązek rejestracji w Związku Architektów i Inżynierów, przedsiębiorcę budowlanego - w Izbie Rzemieślniczej (*Chambre des Métiers*), agenta nieruchomości - Izbie Handlowej.

Wspólne dla wszystkich kategorii zawodów procedury obejmują:

- wniosek o założenie przedsiębiorstwa (formularze dostępne elektronicznie) - zgodę wydaje Ministerstwo Klas Średnich, Turystyki i Budownictwa;
- rejestrację w kasie chorych- zapis w rejestrze handlowym oraz spółek;
- zgłoszenie do samorządu zawodowego (w zależności od rodzaju działalności);
- rejestrację w urzędzie podatkowym (VAT i podatki bezpośrednie).

W większości przypadków przedsiębiorstwa indywidualne, których działalność uznawana jest za działalność o charakterze handlowym, podlegają rejestracji w rejestrze handlowym oraz spółek. Dotyczy to wszystkich jednoosobowych spółek z o.o., a także przedsiębiorstw indywidualnych (w tym stricte również rzemieślniczych). Dlatego też większość przedsiębiorstw indywidualnych w Luksemburga podlega poniekąd podwójnej rejestracji: w rejestrze handlowym oraz spółek, a także w Izbie Rzemieślniczej.

W przypadku rejestracji wyspecjalizowanej działalności gospodarczej wymagane są dodatkowe uprawnienia (np. dostęp do sieci elektrycznej - dla elektryków).

W tej sytuacji, przed podjęciem działań mających na celu utworzenie przedsiębiorstwa indywidualnego w Luksemburgu, należy uzyskać bardzo szczegółowe informacje na temat tego, jaki jest według tutejszych zasad charakter danego przedsiębiorstwa (danej działalności) oraz w konsekwencji, jakie obowiązują procedury. Specjalistycznej pomocy oraz bezpłatnych porad przy tworzeniu przedsiębiorstw indywidualnych, udzielają luksemburska Izba Rzemieśnicza i Izba Handlowa.

W Wielkim Księstwie Luksemburga obowiązują następujące formy prawne przedsiębiorstw:
Spółka jawna (*société en nom collectif*) - dwóch udziałowców, odpowiedzialność nieograniczona, statut częściowo publikowany;

Spółka komandytowa (*société en commandite simple*) - dwóch udziałowców, odpowiedzialność nieograniczona, statut częściowo publikowany;

Spółka akcyjna (*société par actions, société anonyme*) - od dwóch udziałowców, odpowiedzialność ograniczona, akt notarialny, minimalny kapitał 31.000 euro, statut publikowany w całości;

Spółka komandytowo-akcyjna (*société en commandite par actions*) - siedmiu udziałowców, akt notarialny, kapitał 31.000 EUR, statut publikowany w całości;

Spółka z o.o. (*société à responsabilité limitée*) - od dwóch udziałowców, odpowiedzialność ograniczona, akt notarialny, kapitał od 1.240 EUR, statut publikowany w całości; powyżej 25 udziałowców obowiązkowa rada nadzorcza;

Spółdzielnia (*coopérative*) - siedmiu udziałowców, odpowiedzialność w zależności od zapisu w statucie opublikowanym w całości;

Procedura założycielska oraz rejestracja firmy uzależniona jest od rodzaju działalności. Akt założycielski wymagany jest w zależności od formy prawnej. Rejestracja firmy przez notariusza odbywa się w ciągu 15 dni. Wpis do rejestru handlowego - publikacja w dzienniku urzędowym Le Mémorial przez Trybunał Handlowy (wpis do rejestru handlowego) następuje w ciągu miesiąca. Koszt założenia firmy wynosi 1% wysokości kapitału oraz opłata notarialna (od 50 do 1.240 euro) i opłata z tytułu rejestracji 40 euro.

Poszukujący pracy chcący otworzyć działalność gospodarczą mogą otrzymać wsparcie w postaci grantu w wysokości sześciomiesięcznego zasiłku do którego byłby uprawniony.

Firmy płacą 20% albo 30% podatku od swoich dochodów oraz 4% podatku na fundusz dla bezrobotnych. W Luksemburgu obowiązuje najniższa stawka podatku VAT – 15%.

Izba Handlowa (*Chambre de Commerce*)

7, rue Alcide de Gasperi

Luxembourg-Kirchberg

adres pocztowy: Chambre de Commerce, L-2981 Luxembourg

mail: chamcom@cc.lu

strona www: www.cc.lu/accueil

3.4. Praca sezonowa

Większość ofert pojawia się wiosną. Należy jednak pamiętać, że znalezienie, pracy nawet sezonowej, bez znajomości jednego z trzech oficjalnych języków jest niemożliwe.

W sezonie dodatkowi pracownicy mogą być potrzebni w kawiarniach, cukierniach, restauracjach, hotelach i sklepach z pamiątkami. Prócz stolicy (Luksemburg), pracy można szukać w najpopularniejszych kurortach: Mondorg-les-Bains, Echternach, Larochette i Vianden oraz w dolinie Mozeli i w Ardenach.

We wrześniu rozpoczyna się winobranie w rejonie Mozeli. Miejscowości, w których jest najwięcej winnic, a co za tym idzie, największa potrzeba zatrudniania pracowników sezonowych to Grevenmacher, Greiveldange, Remich, Stadtbredimus, Schwebsingen, Wellenstein, Wintrage i Wormeldange.

4. WARUNKI PRACY W LUKSEMBURGU

4.1. Umowa o pracę

Żeby podpisać umowę o pracę, trzeba mieć ukończone 18 lat. Jeżeli masz mniej niż 18 lat, potrzebujesz zgody rodziców lub opiekunów. Pracodawca jest zobowiązany do wręczenia umowy na piśmie przyszłemu pracownikowi najpóźniej w dniu rozpoczęcia pracy. Umowę sporządza się w dwóch egzemplarzach. Oryginał dla pracownika i kopia dla pracodawcy. Umowa o pracę musi zawierać następujące informacje: dane pracownika i pracodawcy, data rozpoczęcia stosunku pracy, opis obowiązków pracownika, godziny pracy, wysokość minimalnego wynagrodzenia, dodatki do wynagrodzenia, długość okresu próbnego (o ile został przewidziany), liczba dni urlopowych, dodatkowe klauzule ustalone przez strony. Umowy o pracę są najczęściej podpisywane od razu na czas nieokreślony. Istnieje jednak możliwość wystawienia umowy terminowej. Umowa powinna być sporządzona w języku zrozumiałym dla obu stron. Umowa taka może być zawarta na okres nie przekraczający dwóch lat i tylko dwukrotnie.

4.2. Czas pracy

Luksemburskie prawo zezwala na przepracowanie 40 godzin tygodniowo. Pracodawca może jednak ustalić przedział czasowy (maksymalnie miesięczny) podczas którego godziny pracy mogą zostać wydłużone (nagły wypadek lub pilna praca). Dzień pracy nie może jednak przekraczać 10 godzin i 48 godzin tygodniowo. Jeżeli pracodawca chce skorzystać z tej możliwości musi powiadomić o tym Inspekcję Pracy i Kopalni, następnie po zakończeniu okresu ponadnormatywnej godzinowo pracy, dostarczyć jej zestawienie czasowe wykonywanej pracy. Praca w niedzielę jest generalnie

zabroniona, chyba, że dotyczy zwolnionych od tego obowiązku sektorów. Jeżeli jednak zajdzie potrzeba stawienia się w pracy w niedzielę, rozliczenie pracownika wygląda następująco:

Wybór nr 1

Wynagrodzenie za przepracowane godziny	100 %
+ wzrost o 70% za przepracowane godziny w niedzielę	70 %
RAZEM	170 %

Wybór nr 2

1 dzień wypoczynku	1 dzień
+ wynagrodzenia w wysokości 70 % za każdą godzinę	70 %
RAZEM	1 dzień + 70 %

Dodatkowy, 1 dzień wypoczynku przyznawany jest pracownikom, którzy przepracowali w niedzielę ponad 4 godziny, a pół dnia dla tych, którzy przepracowali mniej niż 4 godziny (pół dnia do godziny 13.00 lub po godz. 13.00).

4.3. Urlop wypoczynkowy

Wszyscy pracownicy mają prawo do 25 dniowego płatnego urlopu wypoczynkowego w ciągu roku. Okres ten może być dłuższy jeżeli przewidziano to w układach zbiorowych.

Prawo do urlopu nabywa się po przepracowaniu trzech miesięcy u jednego pracodawcy. Za każdy przepracowany miesiąc, pracownik ma prawo do 1/12 przysługującego mu urlopu. Jeżeli pracownik nie jest w stanie wykorzystać urlopu, do którego jest uprawniony do końca roku kalendarzowego, ze względu na potrzeby firmy, zaległy urlop może w tym przypadku być przeniesiony wykorzystany do 31 marca następnego roku. Inwalidom wojennym, ofiarom wypadków przy pracy i osobom niepełnosprawnym przysługuje dodatkowo 6 dni urlopu wypoczynkowego. Pracownikom fizycznym, górnikom w kopalniach i kamieniołomach przysługują dodatkowe trzy dni urlopu wypoczynkowego.

Za każdy dzień urlopu pracodawcy są zobowiązani zapłacić średnią dzienną stawkę wynagrodzenia przez ostatnie trzy miesiące, wyliczoną na podstawie miesięcznego wynagrodzenia brutto, podzielonego przez 173 godziny.

Wyjątki:

- Pracodawca może odmówić urlopu pracownikowi, którego nieobecności w pracy podczas ostatniego roku przekroczyła 10% czasu, który miał przepracować.
- Pracodawca może odmówić urlopu pracownikom sektora rolniczego oraz zatrudnionym przy uprawie winorośli między 1 czerwca a 31 października.
- Pracodawca może odmówić urlopu pracownikom sektora hotelarskiego między 15 czerwca a 15 września.
- Pracownicy sektora finansowego są zobowiązani do wzięcia raz w roku urlopu min. 10-dniowego.

4.4. Wynagrodzenie za pracę

Podstawowa kwota wynagrodzenia jest wypłacana przez pracodawcę pracownikowi za jego pracę raz w tygodniu lub raz na miesiąc. Nie zawiera dodatków za nadgodziny ani innych bonusów. Wynagrodzenie brutto jest natomiast sumą zarobków pracownika. Zawiera podstawowe wynagrodzenie, dodatki za nadgodziny i inne bonusy. Jest wyliczane po doliczeniu świadczeń socjalnych, a przed odjęciem podatku.

Wynagrodzenie netto to kwota rzeczywista, którą otrzymuje pracownik.

Pracownik fizyczny otrzymuje swoje wynagrodzenie co najmniej dwa razy w miesiącu, w maksymalnym odstępie 16 dni.

Pracownicy sektora prywatnego otrzymują pensje raz w miesiącu.

Zgodnie z przepisami przyjętymi 15 grudnia 2016 r., od 1 stycznia 2017 r. płaca minimalna w WKL została ustalona na poziomie 1 998,59 EUR. W zależności od sposobu zaszeregowania, wynosi ona (w odniesieniu do 40-godzinnego tygodnia pracy):

% płacy minimalnej (brutto)	zaszeregowanie
120 % (2 398,30 EUR)	powyżej 18 lat, pracownik wykwalifikowany
100 % (1 998,59 EUR)	powyżej 18 lat, pracownik niewykwalifikowany
80 % (1 598,87 EUR)	wiek od 17 do 18 lat
75 % (1 498,94 EUR)	wiek 15-17 lat

Składki na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 5.60% płacone po połowie przez pracodawcę i pracownika, natomiast składka emerytalna to 8% płacone przez pracownika i 8 % przez pracodawcę.

4.5. Wypadek w pracy oraz w drodze z/do pracy

Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w pracy podczas wykonywania przez pracownika zwykłych czynności lub w związku z ich wykonywaniem. Za wypadek przy pracy uważa się również wypadek, któremu pracownik uległ w drodze do pracy lub z pracy, jeżeli droga ta była najkrótszą i nie została przerwana. W niektórych przypadkach dozwolone jest przerwanie drogi, jeśli przerwa jest życiowo uzasadniona, np. odebranie dziecka z przedszkola/szkoły, i jej czas nie przekraczał granic potrzeby, a także wtedy, gdy droga, nie będąc drogą najkrótszą, była dla pracownika drogą najdogodniejszą, np. z powodów komunikacyjnych, robót drogowych itp. Wypadek w czasie podróży służbowej również zalicza się do wypadku przy pracy, chyba że wypadek spowodowany został postępowaniem pracownika, które nie pozostaje w związku z wykonywaniem powierzonych mu zadań.

Wszystkie wymienione elementy (nagłość zdarzenia, przyczyna zewnętrzna, uraz lub śmierć i związek z pracą) muszą zaistnieć równocześnie. Brak choćby jednego z tych czynników uniemożliwia uznanie zdarzenia za wypadek przy pracy.

Pracodawca ma obowiązek niezwłocznego (najpóźniej do 8 dni od dnia wypadku) zgłoszenia wypadku przy pracy swojego pracownika do towarzystwa ubezpieczeniowego – *Association d'Assurance Accident* (www.guichet.public.lu/entreprises/fr/organismes/aaa/index.html). W sytuacji poważnego wypadku należy również powiadomić Inspekcję Pracy i Górnictwa (www.itm.lu/home.html).

Świadczenia z tytułu niezdolności do pracy na skutek wypadku w pracy:

- zwrot kosztów opieki lekarskiej i szpitalnej, zwrot kosztów za środki medyczne – lekarstwa, środki opatrunkowe, przeciwbólowe, przyrządy ortopedyczne lub rehabilitacyjne, pokrycie kosztów opieki rehabilitacyjnej, zwrot kosztów dojazdów na wizyty lekarskie, rehabilitację, kontrole medyczne, częściowe pokrycie kosztów podróży krewnych w celu odwiedzin poszkodowanego (w zależności od stopnia pokrewieństwa z poszkodowanym);
- świadczenia pieniężne w przypadku całkowitej niezdolności do pracy w ciągu pierwszych 52 tygodni odpowiadające wysokości wynagrodzenia i innych świadczeń w okresie niezdolności do pracy;
- pełna renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w przypadku braku prawa do zasiłku chorobowego lub wygaśnięcia prawa do zasiłku chorobowego;
- renta częściowa w przypadku częściowej niezdolności do pracy;
- renta tymczasowa w przypadku przekwalifikowania;
- odszkodowanie.

Od decyzji *Association d'Assurance Accident* dotyczącej świadczeń wskutek wypadku przy pracy służy stronie odwołanie do dyrektora ww. ubezpieczalni złożone w terminie 40 dni od daty doręczenia decyzji.

W przypadku podtrzymania decyzji ubezpieczalni przez jej dyrektora stronie służy odwołanie do organu wyższego stopnia jakim jest Komisja Arbitrażowa ds. zabezpieczenia społecznego (*le Conseil arbitral de la Sécurité Sociale -C.A.S.S*) z siedzibą w mieście Luksemburgu.

4.6. Zwolnienie lekarskie

4.6.1. Kogo i kiedy informujemy o otrzymaniu zwolnienia lekarskiego?

Pracownik jest zobowiązany zawiadomić pracodawcę o swojej niezdolności do pracy w pierwszym dniu jego nieobecności w miejscu pracy. Informacje tę może przekazać na piśmie, telefonicznie lub za pośrednictwem osoby trzeciej. Zwolnienie lekarskie należy dostarczyć w ciągu 3 dni. W przypadku nieobecności do dwóch dni pracodawca może zwolnić pracownika z obowiązku przedłożenia zwolnienia lekarskiego.

W przypadku nagłej hospitalizacji termin przedłożenia zwolnienia lekarskiego jest wydłużony do 8 dni od dnia rozpoczęcia hospitalizacji. Jeżeli w tym czasie pracodawca rozpoczął procedurę zwolnienia pracownika, jest ona przerwana z chwilą dostarczenia zwolnienia lekarskiego.

Jeżeli niezdolność do pracy przedłuża się w stosunku do wstępnie zaznaczonego w zwolnieniu terminu, pracownik jest zobowiązany do dostarczenia zwolnienia do: 1) *Caisse Nationale de Sante* (Narodowa Kasa Zdrowia) w ciągu 2 dni po planowanej dacie powrotu do pracy; 2) pracodawcy w terminie 3 dni przed upływem daty zakończenia zwolnienia (pracodawcę należy również poinformować o przedłużeniu zwolnienia dzień przed planowaną datą powrotu do pracy).

4.6.2. Wynagrodzenie podczas zwolnienia lekarskiego

W przypadku zwolnienia z powodu niezdolności do pracy pracodawca kontynuuje wypłacanie wynagrodzenia do końca miesiąca, w którym następuje 77. dzień niezdolności do pracy. Po tym terminie wypłatę wynagrodzenia gwarantuje narodowa Kasa Zdrowia.

Wynagrodzenie wypłacane przez pracodawcę obejmuje całość wynagrodzenia podstawowego oraz inne, stałe elementy wynagrodzenia zawarte w umowie oraz układach zbiorowych. Narodowa Kasa Zdrowia podobnie, z wyłączeniem wynagrodzenia za dodatkowe godziny (nawet jeżeli wypłacane było regularnie), wypłacania okazjonalnych nagród oraz wynagrodzeń w tzw. naturze (mieszkaniami pojazd, czeki żywieniowe).

Narodowa Kasa Zdrowia może zwiesić wypłatę, jeżeli:

- pracownik odmówił bez uzasadnienia kontroli lekarskiej;
- pracownik nie odpowiada na wezwania lekarza medycyny pracy w kontekście przekwalifikowania;
- pracownik przebywa za granicą bez zgody Narodowej Kasy Zdrowia;
- pracownik przebywa w areszcie.

5. PODATKI

5.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych

W Luksemburgu podatek dochodowy od osób fizycznych płaci się według stawek progresywnych wynoszących od 0 do 40 proc. Według poniższego schematu:

Roczne dochody netto	Podatek
poniżej € 11 264	0%
€ 11 265 - € 13 172	8%
€ 13 173 - € 15 080	10%
€ 15 081 - € 16 988	12%
€ 16 989 - € 18 896	14%
€ 18 897 - € 20 804	16%
€ 20 805 - € 22 712	18%
€ 22 713 - € 24 620	20%
€ 24 621 - € 26 528	22%
€ 26 529 - € 28 436	24%
€ 28 437 - € 30 344	26%
€ 30 345 - € 32 252	28%
€ 32 253 - € 34 160	30%
€ 34 161 - € 36 068	32%
€ 36 069 - € 37 976	34%
€ 37 977 - € 39 884	36%
€ 39 885 - € 41 792	38%
€ 41 793 - € 99 999	39%
Powyżej € 100 000	40%

PIT uzależniony jest od wysokości dochodu oraz zakwalifikowania podatnika do jednej z trzech klas podatkowych. W konsekwencji istnieje 19 różnych stawek.

„Impots sur le Revenu” jest pobierany u źródła co miesiąc. Będziesz także zobowiązany wypełnić roczną deklarację podatkową, w ramach której jakakolwiek niedopłata wynikająca z miesięcznych płatności będzie musiała zostać zapłacona, a nadpłata – zwrócona Tobie.

Polska posiada umowę o unikaniu podwójnego opodatkowania z Luksemburgiem, pozwalającą uniknąć podwójnego opodatkowania tego samego dochodu w Polsce i w Luksemburgu.

Podpisano protokół zmieniający Konwencję między Rzeczpospolitą Polską a Wielkim Księstwem Luksemburga w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku.

Główne zmiany wprowadzone do konwencji z 1995 r. obejmują postanowienia dotyczące metody unikania podwójnego opodatkowania w odniesieniu do polskich rezydentów, opodatkowania dywidend, odsetek, należności licencyjnych, zysków kapitałowych oraz wymiany informacji podatkowych - poinformował resort finansów w komunikacie na swojej stronie internetowej.

MF podało, że podstawową metodą unikania podwójnego opodatkowania w Polsce pozostanie metoda tzw. wyłączenia z progresją, natomiast w odniesieniu do niektórych kategorii dochodów - m.in. dywidend, odsetek i należności licencyjnych, uzyskiwanych przez polskich rezydentów w Luksemburgu - zastosowanie znajdzie metoda zaliczenia proporcjonalnego.

Metoda wyłączenia z progresją przewiduje, że dochód osiągnięty za granicą jest wyłączony z podstawy opodatkowania w Polsce. Dla ustalenia stawki podatku od dochodu osiągniętego w Polsce stosuje się stawkę podatku właściwą dla całego dochodu, tzn. łącznie z dochodem osiągniętym za granicą. Podatku zapłaconego za granicą nie odlicza się.

W przypadku metody zaliczenia proporcjonalnego cały dochód jest opodatkowany w Polsce, ale od podatku można odliczyć podatek zapłacony za granicą.

Kolejną istotną zmianą, którą wprowadza protokół, jest objęcie opodatkowaniem w państwie, w którym położony jest majątek nieruchomości, zysków z tytułu przeniesienia własności udziałów (akcji), których wartość pochodzi pośrednio lub bezpośrednio z tego majątku nieruchomościowego (tzw. klauzula nieruchomościowa) - poinformowało MF.

Protokół zmienia również postanowienia konwencji dotyczące odsetek i należności licencyjnych, obniżając dla obydwu kategorii stawkę podatku u źródła z 10 proc. do 5 proc. MF wskazało, że w przypadku dywidend, jeżeli bezpośredni udział ich odbiorcy w kapitale spółki wypłacającej wynosi 10 proc. i posiadany jest on przez nieprzerwany okres 24 miesięcy, zastosowanie

znajdzie stawka 0 proc. Jeżeli warunki te nie zostaną zachowane, dywidendy podlegają będą opodatkowaniu u źródła w wysokości 15 proc.

Istotną zmianą przewidzianą w protokole jest wprowadzenie pełnej klauzuli wymiany informacji w sprawach podatkowych, dostosowującej postanowienia konwencji do obowiązującego standardu OECD. Umożliwi ona uzyskanie informacji o działalności gospodarczej polskich rezydentów w relacjach z Luksemburgiem, w tym również o zgromadzonych środkach na rachunkach bankowych.

Więcej informacji na ten temat:

Administration des Contributions Directes

45 boulevard Roosevelt
L – 2982 LUXEMBOURG
Tel. 00 352 / 40800-1

5.2. Podatek VAT

Podatek ten nazywa się „Taxe sur la Valeur Ajoutée” (TVA). Stawki podatku VAT w Luksemburgu wynoszą:

Super obniżone – 3% - żywność, leki, restauracje Obniżone – 8%

Niskie – 14% - odzież dla dorosłych, wino

Standardowe – 17% - alkohol, piwo, obuwie dla dorosłych

Składki na ubezpieczenie społeczne płacone przez pracodawcę to minimum 12.31% (zależnie od sektora i w związku z tym ryzyka wypadku). Składki na ubezpieczenie społeczne płacone przez pracownika to 13.25%.

Administration de l’Enregistrement et des Domaines

1-3 Av. Guillaume
L-1651 Luxembourg
Tel. 00 352 / 44 90 51

5.3. Inne podatki i opłaty lokalne

Istnieje podatek gminny dla gospodarstw domowych. W celu uzyskania szczegółowych informacji, należy skontaktować się z urzędem gminy miejsca zamieszkania, tzw. *Administration Communale*.

6. SŁUŻBA ZDROWIA

Centralną instytucją ubezpieczenia zdrowotnego dla wszystkich pracowników sektora prywatnego, państwowego oraz pracodawców w Wielkim Księstwie Luksemburga jest Narodowa Kasa Zdrowia - *Caisse nationale de santé*.

Zgodnie z prawem luksemburskim należy najpierw pokryć w całości koszty udzielonych świadczeń medycznych, a następnie można ubiegać się o zwrot w *Caisse nationale de santé*, przy czym kasa ta zwróci tylko część tych kosztów, pomniejszonych o „wkład własny pacjenta”.

Wysokość wkładu własnego pacjenta zależy od rodzaju udzielonego świadczenia, np. koszt wizyty lekarskiej zwracany jest w 90% przy czym np. koszty transportu sanitarnego (o ile nie został on wezwany do wypadku przy pracy, lub o ile lekarz nie potwierdzi jego niezbędności) w całości ponosi pacjent. Opieka medyczna jest ogólnie dostępna. Cena standardowej wizyty lekarskiej u internisty wynosi między 35 a 40 euro, a u specjalisty od 45 euro w górę. Doba pobytu w szpitalu publicznym kosztuje ok. 250 EUR, a na oddziałach intensywnej terapii ok. 800 EUR.

W przypadku wyjazdu turystycznego do Luksemburga przysługują świadczenia zdrowotne w zakresie koniecznym, z uwzględnieniem ich charakteru oraz przewidywanego okresu pobytu w Luksemburgu na podstawie Karty EKUZ. O uznaniu świadczeń za konieczne w danym przypadku decydować będzie lekarz udzielający pomocy.

Uwaga: Karta EKUZ nie daje uprawnień do świadczeń, jeśli celem podróży miałyby być uzyskanie świadczeń medycznych za granicą. Osoby ubezpieczone w Polsce będą mogły wyjechać na leczenie do Luksemburga na podstawie druku E-112. W takim przypadku potrzebna będzie jednak dodatkowo zgoda NFZ.

Obywatele polscy podejmujący studia w Luksemburgu są uprawnieni na podstawie europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego (zastąpiła ona również formularz E-128) do korzystania ze wszystkich usług medycznych niezbędnych do tego, by stan ich zdrowia nie pogorszył się przez okres studiów. To oznacza, że mogą leczyć się nie tylko w przypadkach nagłych (jak turyści), ale otrzymają pomoc w każdej potrzebie zdrowotnej, np. w chorobie przewlekłej, mogą też wykonać na koszt ubezpieczalni niezbędne badania okresowe czy korzystać z porad lekarzy specjalistów. Wyjeżdżając z Polski na studia do Luksemburga, należy zabrać ze sobą Europejską kartę ubezpiecz. Zdrowotnego.

Emeryci i renciści przed wyjazdem z Polski do Luksemburga powinni uzyskać w oddziale NFZ poświadczenie ubezpieczenia na formularzu E-121.

Osoby zamieszkujące i pracujące legalnie w Luksemburgu oraz odprowadzające tam składki na ubezpieczenie zdrowotne i emerytalne mają takie same prawa do świadczeń medycznych w

Luksemburgu jak obywatele luksemburscy. Prawa te przysługują również ich najbliższej rodzinie, przy czym:

- członków najbliższej rodziny zamieszkujących w Luksemburgu należy zgłosić do ubezpieczenia na druku E-106,
- osoby mieszkające i pracujące w Luksemburgu, przyjeżdżające do Polski (np. w celu odwiedzin rodziny, na urlop lub turystycznie), są uprawnione do świadczeń medycznych w Polsce za okazaniem druku E-111 europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego (EKUZ), poświadczonego przez odpowiednią luksemburską instytucję ubezpieczeniową,
- jeżeli najbliższa rodzina osoby zamieszkującej i pracującej legalnie w Luksemburgu zamieszkuje w Polsce, jest ona uprawniona do korzystania ze świadczeń zdrowotnych w Polsce na podstawie druku E-109, poświadczonego przez odpowiednią luksemburską instytucję ubezpieczeniową i zgłoszonego w oddziale NFZ,
- obywatele polscy zamieszkujący w Polsce, a delegowani do pracy w Luksemburgu, powinni przed wyjazdem do Luksemburga pobrać druk E-101 wystąpić o wydanie europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego EKUZ, potwierdzającej fakt posiadania ubezpieczenia w Polsce i zwalniającej z opłacania składek ubezpieczeniowych za granicą,
- osoby zatrudnione w Luksemburgu na podstawie umowy o dzieło są uprawnione do korzystania ze świadczeń medycznych na podstawie druku E-128 EKUZ.

7. ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE

7.1. Emerytura

Warunki uzyskania prawa do emerytury dla pracowników najemnych sektora prywatnego:

- minimalny wiek: 65 lat z możliwością przejścia na wcześniejszą emeryturę w wieku 57–60 lat,
- okres ubezpieczenia uprawniający do nabycia prawa do emerytury – 40 lat (minimalny okres 10 lat).

Etablissement d'Assurance contre la Vieillesse et l'Invalidite

125, route d'Esch

L-2977 Luxembourg

Tel: 00 352 / 26 19 141

Faks: 00 352 / 49 53 53

Caisse de Pension des Employes Prives

1 A, boulevard Prince Henri

L-2096 Luxembourg

Tel. 00 352 / 22 41 41 1

Faks: 00 352 / 22 41 41 368

7.2. Świadczenia

7.2.1. Świadczenia z tytułu choroby

Prowadzenie działalności w jednym kraju:

Jeżeli jesteś pracownikiem skierowanym do pracy poza państwem ojczystym jesteś pracownikiem najemnym wysłanym przez swojego pracodawcę z tymczasowym zadaniem do innego Państwa Członkowskiego na okres około 12 miesięcy, będziesz w dalszym ciągu podlegać systemowi ubezpieczeń społecznych swojego państwa pochodzenia, jeżeli posiadasz formularz E101, wręczony Ci przez Twojego pracodawcę.

Jeżeli nie jesteś pracownikiem skierowanym do pracy w państwie obcym podlegasz ubezpieczeniu w państwie wykonywania działalności.

Prowadzenie działalności w ramach pracy najemnej w różnych państwach:

podleganie ubezpieczeniu dla działalności prowadzonej w pojedynczym określonym państwie występuje w następującym przypadku:

- Jeżeli wykonujesz część swojej działalności w państwie zamieszkania: będziesz podlegać ubezpieczeniu w państwie zamieszkania.
- Jeżeli nie wykonujesz jakiegokolwiek działalności w swoim państwie zamieszkania: właściwym państwem ubezpieczenia będzie państwo siedziby pracodawcy lub, jeżeli masz więcej niż jednego pracodawcę w różnych państwach członkowskich, będzie to państwo miejsca zamieszkania.

Wykonując działalność nie stanowiącą pracy najemnej: podleganie ubezpieczeniu dla działalności prowadzonej w pojedynczym określonym państwie występuje w następującym przypadku:

- Jeżeli wykonujesz część swojej działalności w państwie zamieszkania: będziesz podlegać ubezpieczeniu w państwie zamieszkania.
- Jeżeli nie wykonujesz żadnej działalności w swoim państwie zamieszkania, będziesz podlegać ubezpieczeniu w państwie, w którym wykonujesz główną działalność.

7.2.2. Świadczenia / zasiłki

Świadczenia w naturze są to świadczenia opiekuńcze, takie jak przewidziane w ustawodawstwie stosowanym przez instytucję je realizującą (opieka stomatologiczna, medyczna, hospitalizacja, leki itp.). Świadczenia w naturze są, w ogólności, realizowane przez instytucję państwa zamieszkania zgodnie ze stosownym ustawodawstwem tego państwa, lecz opłacane przez państwo ubezpieczenia. Świadczenia pieniężne: są to świadczenia wypłacane w pieniądzu w przypadku niezdolności do pracy. Te świadczenia pieniężne mogą być wypłacane przez instytucję państwa ubezpieczenia.

Więcej informacji:

Caisse de Maladie des Ouvriers

125, route d'Esch
L-2973 LUXEMBOURG
Tel. 00 352 / 40 112 1
Faks : 00 352 / 40 06 11

Caisse de Maladie des Employés Privés

125, route d'Esch
L-2972 LUXEMBOURG
Tel. 00 352 / 40 113 1
Faks: 00 352 / 40 97 20

Caisse Maladie de l'ARBED

(ouvriers et employés) Portail Neudorf
L-4006 ESCH-SUR-ALZETTE
Tel. 00 352 / 53 13 37 02
Faks: 00 352 / 53 13 37 99

7.2.3. Świadczenia z tytułu macierzyństwa

Przysługuje urlop i zasiłek macierzyński – po spełnieniu odpowiednich warunków. Aby otrzymać świadczenia pieniężne z tytułu macierzyństwa, matka musi spełnić warunek przynależności do ubezpieczenia przez co najmniej sześć miesięcy w ciągu roku poprzedzającego urlop macierzyński.

7.2.4. Renta z tytułu niezdolności do pracy

Nie ma jednolitej definicji inwalidztwa w Państwach Członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Za inwalidztwo należy uznać sytuację, gdy: osoba ubezpieczona, która w wyniku przedłużającej się choroby, niedołęstwa lub urazu, utraciła zdolność do pracy,

uniemożliwiająca jej wykonywanie zawodu, który wykonywała ona w ostatnim okresie, bądź jakiegokolwiek zawodu odpowiadającego jej zdolnościom i umiejętnościom (minimalny procent: 66,66%).

System świadczeń z tytułu inwalidztwa.

Świadczenie inwalidzkie jest szacowane według czasu trwania twojego ubezpieczenia. Do nabycia uprawnień wymagany jest minimalny okres ubezpieczenia, zwany okresem szkolenia: 12 miesięcy w ciągu 3 lat poprzedzających datę powstania inwalidztwa stwierdzoną przez lekarza.

Świadczenie z tytułu inwalidztwa jest obliczane w taki sam sposób, jak emerytura: im dłuższy jest twój okres ubezpieczenia, tym wyższa kwota twojego świadczenia. Nawet jeśli nie jesteś ubezpieczony w momencie powstania inwalidztwa, będziesz uprawniony do renty obliczonej według czasu trwania twoich okresów ubezpieczenia.

Stopień inwalidztwa

Decyzja o twoim stopniu inwalidztwa przez fundusz jednego z Państw Członkowskich nie zostanie automatycznie nałożona na fundusze w innych Państwach Członkowskich. Może zdarzyć się tak, iż, na przykład, zostaniesz uznany za inwalidę w państwie Twojego zatrudnienia, natomiast w państwie Twojego zamieszkania będziesz uznawany za zdolnego do pracy.

Wystąpienie o świadczenia

Świadczenie jest realizowane przez instytucję państwa, w którym stwierdzono inwalidztwo lub w instytucji państwa zamieszkania, która będzie je przekazywać.

Luksemburg: Instytucja ubezpieczeniowa w zakresie emerytur i rent inwalidzkich (system dla robotników); Fundusz Emerytalny Pracowników Prywatnych (system pracowniczy).

Aby otrzymać rentę, należy złożyć wniosek do właściwej instytucji na specjalnym formularzu przygotowanym przez tę instytucję. Dokumenty potwierdzające, które należy dołączyć do wniosku, wymienione są w formularzu.

Osoby zamieszkujące w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej powinny złożyć wniosek w instytucji ubezpieczenia emerytalno-rentowego tego państwa.

Renty wypłacane są co miesiąc z góry.

Zastąpienie świadczenia z tytułu inwalidztwa emeryturą

Świadczenie z tytułu inwalidztwa wygasa w wieku emerytalnym i zostaje zastąpione emeryturą. Jeżeli byłeś ubezpieczony w kilku Państwach Członkowskich, Twoje świadczenie

inwalidzkie przekształci się w emeryturę na takich samych zasadach. Jeżeli nie spełniasz warunków przewidzianych w różnych systemach prawnych, będziesz w dalszym ciągu otrzymywał świadczenie inwalidzkie w Państwie lub Państwach Członkowskich, dla których warunki w dalszym ciągu nie są spełnione, natomiast pozostałe państwa będą wypłacać Ci emeryturę.

Jeżeli byłeś ubezpieczony w jednym Państwie Członkowskim, będziesz otrzymywał emeryturę, jeżeli spełniasz wymogi jego ustawodawstwa (na przykład w zakresie wieku).

Więcej informacji: www.eureslux.org

Office des Assurances sociales

Etablissement d'assurance contre la vieillesse et l'invalidité

125, rte d'Esch

L- 1471 Luxembourg

Tel. 00 352 / 26 19 141

Faks: 00 352 / 49 53 53

Caisse de pension des employés privés

1, A Boulevard Prince Henri L – 1724 Luxembourg

Tel. 00 352 / 22 41 41 1

Faks: 00 352 / 22 41 41 368

7.2.5. Świadczenia rodzinne

Każde dziecko zamieszkałe w Wielkim Księstwie Luksemburga daje prawo do otrzymania świadczeń rodzinnych. Luksemburski system zabezpieczeń społecznych kieruje się w swojej polityce dobrem dziecka i jak najbardziej elastycznym zasadom przyznawania prawa do świadczeń. Oczywiście istnieją sytuacje wykluczające otrzymanie tego prawa. Organem kompetentnym jest do przyznawania zasiłków jest:

Caisse pour l'avenir d'un enfant

6, boulevard Royal

L-2249 Luxembourg

Więcej informacji na temat warunków otrzymania zasiłku oraz procedury: www.guichet.public.lu/citoyens/fr/famille/parents/allocation-naissance/allocations-familiales/index.html

7.2.6. Świadczenia rodzinne w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

Od 1 maja 2004 roku Polska jest członkiem Unii Europejskiej. Dzięki koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, prawu swobodnego przemieszczania się w obrębie Unii towarzyszą dodatkowe gwarancje. Przykładem tej koordynacji jest prawo do świadczeń rodzinnych na dzieci pozostające w Polsce, przy zatrudnieniu jednego z rodziców w Belgii.

Z chwilą zatrudnienia w Luksemburgu lub rozpoczęcia działalności gospodarczej na terenie Luksemburga lub z mocą wsteczną do lat pięciu, można ubiegać się o świadczenia rodzinne dla dzieci pozostające dalej w Polsce.

Procedura w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego:

Należy złożyć poprawnie wypełniony i podpisany wniosek do belgijskiego funduszu rodzinnego, do którego jest przyłączony pracodawca lub do własnego funduszu ubezpieczenia społecznego w przypadku działalności gospodarczej – jest to tzw. model AA

Belgijski fundusz przesyła odpowiednie formularze wprowadzone w celu usprawnienia wymiany informacji między Państwami Unii, druki z serii E 400 na adres rodziny, do osoby opiekującej się dzieckiem, zgodnie z informacją podaną we wniosku – model AA.

Są to następujące druki: E 401, E 402 – dla dzieci od 18 roku życia, P12 oraz P7A– również od 18 roku życia.

- Druk E 401 wypełnia Urząd Gminy lub Miasta – Dział Ewidencji Ludności lub Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Jest on potwierdzeniem zameldowania rodziny w danym miejscu zamieszkania.
- Druk E 402 – wypełnia szkoła, uniwersytet lub placówka szkolnictwa wyższego, do której uczęszcza dziecko. Jeśli szkoła odmawia wypełnienia druku, należy po przedłożeniu aktualnych zaświadczeń oddać do wypełnienia do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. Druk ten potwierdza kontynuację nauki w szkolnictwie stacjonarnym dzieci, które ukończyły 18 rok życia.
- Druk P12 i P7 wypełnia i podpisuje osoba sprawująca faktyczną opiekę nad dzieckiem

Są to druki kontrolne, mające na celu potwierdzenie sytuacji w rodzinie lub zawiadomienie o zmianach, np. zmiana adresu, zgon, utrata zatrudnienia opiekuna, zakończenie nauki itp.

Druk E 405 oraz E 411 jest wysyłany przez instytucję belgijską bezpośrednio do odpowiedniej, ze względu na rejon zamieszkania, instytucji polskiej – jest nią jeden z Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej. Druki te służą do wymiany informacji pomiędzy funduszami. Informacje te dotyczą sumowania okresów ubezpieczenia, uprawnień do świadczeń w państwie członkowskim, w

którym mieszkają członkowie rodziny. Na podstawie tych informacji fundusz belgijski ustali wysokość kwoty zasiłku rodzinnego.

Istnieją również dodatkowe druki E 400, które służą do udokumentowania praw do świadczeń oraz do dodatków w różnych sytuacjach rodziny i dziecka.

- E 403 – zaświadczenie o przyuczaniu do zawodu
- E 406 – zaświadczenie dotyczące postnatalnych badań medycznych
- E 407 – zaświadczenie lekarskie dla potrzeb specjalnego zasiłku rodzinnego lub zwiększonych zasiłków rodzinnych dla dzieci niepełnosprawnych.

Druki E 400 muszą być prawidłowo uzupełnione przez fundusz belgijski oraz zawierać datę, podpis i pieczętę – w przeciwnym razie instytucje polskie mogą odmówić ich wypełnienia.

8. PRZEPISY CELNE

Turyści podróżujący po krajach Unii Europejskiej podlegają ograniczeniom ilościowym dotyczącym wwozu towarów przeznaczonych do użytku osobistego i niepodlegających odsprzedaży. Określenie „do użytku osobistego” obejmuje także towary przewożone z przeznaczeniem na prezenty. Sprzedaż ich byłaby naruszeniem prawa, zagrożonym ich konfiskatą oraz dodatkową karą. W poważniejszych przypadkach konfiskacie mógłby też podlegać pojazd, którym towary były przewożone. Przykładowo, przewożone towary uznaje się za służące do użytku osobistego, jeżeli przy wjeździe do Luksemburga nie przekraczają następujących ilości: 200 szt. papierosów, 200 szt. cygar, 1 kg tytoniu, 10 l spirytusu, 20 l wina ze zwiększoną zawartością alkoholu (np. sherry, porto), 90 l wina (w tym maksymalnie 60 l wina musującego), 110 l piwa. Osoby w wieku poniżej 17 lat nie mogą przewozić wyrobów alkoholowych ani tytoniowych.

Po przystąpieniu Polski do UE znikła możliwość ubiegania się przez polskich turystów wracających do kraju o zwrot podatku VAT od towarów zakupionych w krajach unijnych. W Unii Europejskiej obowiązuje zasada, że opodatkowanie następuje w kraju przeznaczenia towaru, a nie w kraju, z którego towar pochodzi. Wyjątkowo zasada ta nie dotyczy jednak osób fizycznych i osób prawnych niebędących podatnikami VAT, dokonujących zakupów poza granicami kraju, w którym znajduje się ich stałe miejsce zamieszkania lub siedziba. Kupując towar, opłacają one podatek VAT w kraju zakupu. Natomiast do nabycia nowego samochodu osobowego w krajach UE stosuje się przepisy unijne, które uznają to za czynność opodatkowaną w kraju zamieszkania nabywcy. Przy zakupie samochodu z przebiegiem mniejszym niż 6000 km lub w ciągu 6 miesięcy od daty jego pierwszej rejestracji należy zapłacić podatek VAT w kraju zamieszkania podczas jego rejestracji (czyli obywatel polski, mieszkający na stałe w Polsce, kupiwszy samochód osobowy w Luksemburgu, w Polsce dokonuje rejestracji samochodu i w Polsce opłaca podatek VAT).

9. SAMOCHÓD W LUKSEMBURGU

9.1. Rejestracja pojazdu

Każda osoba, która planuje zamieszkać w Wielkim Księstwie Luksemburga jest zobowiązana do zarejestrowania pojazdu w terminie 6 miesięcy od daty zgłoszenia swojego zamieszkania w urzędzie gminy.

Procedura rejestracji oraz lista niezbędnych do niej dokumentów jest opisana w języku niemieckim i francuskim na stronie: www.guichet.public.lu/citoyens/fr/transports-mobilite/transports-individuels/vehicule-motorise/vehicule-demenagement-transfrontalier/index.html

9.2. Prawo jazdy

Wymiana polskiego prawa jazdy nie jest obowiązkowa, jednak jego zarejestrowanie w tutejszej bazie jest zalecane przez władze luksemburskie z uwagi na:

- możliwość otrzymania wtórnik w przypadku utraty oryginału;
- możliwość otrzymania luksemburskiego prawa jazdy w przypadku utraty ważności polskiego prawa jazdy

Więcej informacji: www.guichet.public.lu/citoyens/fr/transports-mobilite/transports-individuels/permis-conduire/transcription-enregistrement-permis/index.html

10. PRZYDATNE LINKI:

Pobyt w Luksemburgu (formalności):

www.guichet.public.lu/citoyens/fr/immigration/index.html

Zatrudnienie/ Warunki pracy:

www.guichet.public.lu/entreprises/fr/ressources-humaines/index.html

Podatki:

www.guichet.public.lu/citoyens/fr/impots-taxes/index.html

Świadczenia społeczne i zdrowotne:

www.guichet.public.lu/citoyens/fr/sante-social/index.html

Szkolnictwo:

www.guichet.public.lu/citoyens/fr/enseignement-formation/index.html

W opracowaniu wykorzystano:

informacje znajdujące się na stronach internetowych:

www.guichet.public.lu

oraz materiały informacyjne przygotowane przez p. Wojciecha Wosia
z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie- doradcę EURES

Opracowała: Pia Libicka-Regulska

Luksemburg, czerwiec 2017

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Luksemburgu